

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ใช้วิธีการจัดเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อประเมินอภิมานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของ สมศ. ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี โดยเก็บข้อมูลดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การประเมินอภิมานเชิงสรุปรวม (Summative Meta-evaluation) โดยสังเคราะห์ขั้นตอนการประเมินอภิมานได้ 2 ขั้นตอนหลัก โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ขั้นตอนการประเมินอภิมานในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินอภิมานและการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม		
ขั้นตอน	รายละเอียด	เครื่องมือ
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินอภิมาน	ระบุจุดมุ่งหมายของการประเมิน	
2. เสาะค้นงานประเมิน	ค้นหาผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี ในปีการศึกษา 2554 เพื่อนำมาประเมินอภิมาน	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์
3. บรรยายลักษณะงานประเมิน	เป็นการบรรยายคุณลักษณะทั่วไปของตัวแปร	- แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินอภิมานและการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม		
ขั้นตอน	รายละเอียด	เครื่องมือ
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน	นำผลการประเมินที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation จำนวน 4 มาตรฐาน 30 เกณฑ์	แบบประเมินอภิมาน รายงานผลการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบสาม
5. การสังเคราะห์งานประเมิน	ดำเนินการสังเคราะห์งานประเมินทั้งในส่วนที่เป็นผลการประเมินและการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์สรุปและอภิปรายผลการสังเคราะห์	- แบบบันทึกข้อมูล ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม - คู่มือลงรหัสข้อมูล
6. เสนอรายงานประเมินอภิมานและการนำผลไปใช้	เป็นการสรุปผลการประเมินอภิมานทั้งหมดจัดทำเป็นรายงาน	-
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิธีปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศ Best Practice ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี		
ขั้นตอน	รายละเอียด	เครื่องมือ
ศึกษาวิธีปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศ Best Practice ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี	เข้าเก็บข้อมูลในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามทุกมาตรฐาน อยู่ในระดับดีมาก	แบบสัมภาษณ์ Best Practice

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินปริมาณและการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของ
สมศ. ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2554 จำนวน 189 เล่ม

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม
ของ สมศ. ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2554 กำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609
อ้างถึงใน รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2542, หน้า 111) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน
123 เล่ม แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น
แล้วใช้การเปรียบเทียบสัดส่วนเพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดขนาดโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 4 ขนาด ตามการแบ่งขนาดการประเมินคุณภาพ
ภายนอกรอบสาม คือ

1. โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 68 โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 76 โรงเรียน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 28 โรงเรียน
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 17 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 คำนวณหาจำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเทียบสัดส่วนได้โรงเรียน
กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 68 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 44 โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 76 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 50 โรงเรียน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 28 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 18 โรงเรียน
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 17 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 11 โรงเรียน

รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ลำดับที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด	จำนวนโรงเรียน ที่ได้จากการคำนวณ
1.	ขนาดเล็ก	68	44
2.	ขนาดกลาง	76	50
3.	ขนาดใหญ่	28	18
4.	ขนาดใหญ่พิเศษ	17	11
จำนวนโรงเรียนที่ได้จากการคำนวณ			123

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 นี้ มี 2 ชุด คือ 1) แบบประเมินอภิमानรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม และ 2) แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม โดยมีรายละเอียดข้อมูลเครื่องมือในแต่ละชุดดังต่อไปนี้

1. แบบประเมินอภิमानรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

แบบประเมินอภิमानรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามที่ผู้วิจัยใช้ในการประเมินคุณภาพรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ผู้วิจัยอิงมาตรฐานของเกณฑ์การประเมินอภิमानตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1999) และคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ซึ่งประกอบด้วย 4 มาตรฐาน 30 เกณฑ์ คือ

1.1 มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) ประกอบด้วยเกณฑ์ จำนวน 8 ข้อ ดังนี้

- 1.1.1 U1 การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 1.1.2 U2 ความเป็นที่น่าเชื่อถือของผู้ประเมิน
- 1.1.3 U3 การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการ
- 1.1.4 U4 การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน
- 1.1.5 U5 รายงานการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน
- 1.1.6 U6 การเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
- 1.1.7 U7 การรายงานทันเวลา
- 1.1.8 U8 ผลกระทบของการประเมิน

2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ประกอบด้วยเกณฑ์ จำนวน 3 ข้อ ดังนี้

- 2.1 F1 กระบวนการปฏิบัติ
- 2.2 F2 การเป็นที่ยอมรับได้ทางการเมือง
- 2.3 F3 ผลที่ได้มีความคุ้มค่า

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ประกอบด้วยเกณฑ์ จำนวน 8 ข้อ ดังนี้

- 3.1 P1 การเน้นความสำคัญด้านบริการ
- 3.2 P2 การแก้ปัญหาคัดค้านในการประเมินด้วยความเป็นธรรม
- 3.3 P3 รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมาเปิดเผย
- 3.4 P4 การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ
- 3.5 P5 การคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- 3.6 P6 ปฏิสัมพันธ์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 3.7 P7 มีรายงานผลการประเมินที่สมบูรณ์ ยุติธรรมและเสนอทั้งจุดเด่น จุดด้อย

ของสิ่งที่ประเมิน

- 3.8 P8 ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ประกอบด้วยเกณฑ์ จำนวน 11 ข้อ ดังนี้

- 4.1 A1 มีการระบุวัตถุประสงค์ของการประเมิน
- 4.2 A2 มีการวิเคราะห์บริบท
- 4.3 A3 มีการบรรยายจุดประสงค์และกระบวนการ
- 4.4 A4 มีการบรรยายแหล่งข้อมูลและการได้มาอย่างชัดเจน
- 4.5 A5 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง
- 4.6 A6 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง
- 4.7 A7 มีการจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ
- 4.8 A8 มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
- 4.9 A9 มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 4.10 A10 มีการลงสรุปที่มีเหตุผลและมีผลการประเมินสนับสนุน
- 4.11 A11 มีการเขียนรายงานที่มีความเป็นปรนัย (Objectivity)

ทั้งนี้ในแต่ละเกณฑ์ (30 เกณฑ์) จะประกอบไปด้วยเกณฑ์พิจารณาจำนวน 6 ข้อ ด้วยการปรับจากเกณฑ์การประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. โดยให้ระบุถึงการมีหรือไม่มีในแต่ละเกณฑ์พิจารณาดังตัวอย่าง

รายการประเมิน		ผลการประเมิน	
มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards)			
U1	การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	มี	ไม่มี
1	มีการระบุในรายงานถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประเมินอย่างชัดเจน		
2	มีการระบุในรายงานถึงการร่วมมือกับตัวแทนต่าง ๆ ในระดับผู้นำ (เช่น ผู้นำชุมชน)		
3	มีการระบุในรายงานเกี่ยวกับการปรึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อระบุถึงข้อมูลที่สำคัญ		
4	มีการระบุในรายงานถึงการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมในการประเมิน		
5	มีการระบุในรายงานเกี่ยวกับผู้นำชุมชนได้เข้ามาช่วยเหลือในการประเมิน		
6	มีการบันทึกร่องรอยจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีหลักฐานยืนยันความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลสำหรับการประเมิน โดยแสดงไว้ในภาคผนวก		

ภาพที่ 5 ตัวอย่างแบบประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

2. แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม แบ่งเป็น 4 ตอน คือ แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา: ได้แก่ ชื่อโรงเรียน พื้นที่ตั้ง ระดับชั้นที่เปิดสอน ขนาดโรงเรียน ช่วงเวลาที่ได้รับประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. จำนวนครู หน่วยประเมินและจำนวนผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับกลุ่มตัวบ่งชี้: จำนวน 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม โดยให้ระบุคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินระดับสถานศึกษาและระดับคุณภาพ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับตัวบ่งชี้: จำนวน 4 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้ กำหนดข้อมูลเป็นคะแนนของสถานศึกษา และระดับคุณภาพ

ตอนที่ 4 จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะและนวัตกรรม การปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษา: เป็นคำถามปลายเปิด ถามใน 4 หัวข้อ คือ 1) จุดเด่น 2) จุดที่ควรพัฒนา 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

4) นวัตกรรมหรือตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

1.1 ศึกษาเอกสารรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งศึกษาเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกและการประเมินอภิมาน

1.2 สร้างแบบประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามให้ สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยผู้วิจัยอิงมาตรฐานของเกณฑ์การ ประเมินอภิมานตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการ ประเมินทางการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน 30 เกณฑ์ จากนั้นนำแบบประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ สามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ที่มีประสบการณ์การวิจัย เกี่ยวกับการประเมินอภิมาน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1.2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสำนักทะเบียน
และวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราณี สกฤตภรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

1.2.3 ดร.กนกทิศา สงวนศักดิ์ศิริ

คณะทันตแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.4 ดร.สุเทพ ชิตยวงษ์

ผู้ช่วยเลขาธิการ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.5 นางสาวสายสุรีย์พร เวหะชาติ ศึกษาานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

1.3 นำแบบประเมินที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาทำการปรับแก้ตามคำแนะนำให้ถูกต้อง
เหมาะสม

1.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกกรอบสาม โดยผู้วิจัยประเมินคุณภาพรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามร่วมกับ
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ 1 เล่ม จำนวน 2 ครั้ง เพื่อตรวจสอบความเที่ยงแบบความคงที่

(Coefficient of stability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ได้ค่าความเที่ยงของแบบประเมินเท่ากับ .72

2. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

2.1 ศึกษาเอกสารรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งศึกษาเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

2.2 ขอคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขอคำปรึกษาจากศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

2.3 นำเสนอร่างแบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเป็นไปได้ของแบบบันทึกผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามและปรับแก้แบบบันทึกตามข้อเสนอแนะ

2.4 สร้างแบบบันทึกผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม เสนอผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารุณี สกฤตภรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2.4.3 ดร.กฤษฏีกา สงวนศักดิ์ศิริ

คณะทันตแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.4 ดร.สุเทพ ชิตขวงษ์

ผู้ช่วยเลขาธิการ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4.5 นางสาวสายสุรีย์พร เวหะชาติ ศึกษาานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

2.5 นำแบบประเมินที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาทำการปรับแก้ตามคำแนะนำให้ถูกต้องเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลและทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการจัดส่งเอกสารรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม
2. นำหนังสือไปติดต่อกขอความร่วมมือกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอรวบรวมรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของ สมศ. จำนวน 123 โรงเรียน
3. ศึกษารายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของ สมศ. โดยอ่านอย่างพิถีพิถะแล้วทำการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานจากแบบประเมินแบบประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม
4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม โดยการบันทึกสาระด้วยการลงข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม
5. นำผลการประเมินทั้งหมดมาสรุปรวมและสังเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินอภิมานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินอภิมานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

การวิเคราะห์ผลการประเมินอภิมานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของ สมศ. โดยผู้วิจัยประเมินคุณภาพรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ซึ่งประกอบด้วย 4 มาตรฐาน 30 เกณฑ์ โดยในแต่ละเกณฑ์จะประกอบด้วยเกณฑ์พิจารณา จำนวน 6 ข้อ โดยระบุถึงการมี (1 คะแนน) หรือไม่มี (0 คะแนน) ตามเกณฑ์พิจารณาในแต่ละข้อ แล้ววิเคราะห์ผลการประเมินดังนี้

1. กำหนดคะแนนของเกณฑ์การประเมิน (30 เกณฑ์) ดังนี้

ตารางที่ 5 เกณฑ์ตัดสินคุณภาพการประเมิน

จำนวนเกณฑ์พิจารณา	คะแนนคุณภาพ	การแปลความหมาย
6 ข้อ	A	ดีเยี่ยม
5 ข้อ	B	ดีมาก
4 ข้อ	C	ดี
3-2 ข้อ	D	พอใช้
1-0 ข้อ	E	แก้ไข/ปรับปรุง

2. นำคะแนนจากข้อ 1 ในแต่ละมาตรฐาน มารวมคะแนน โดยกำหนดระดับคะแนนคุณภาพ A = 4, คะแนนคุณภาพ B = 3, คะแนนคุณภาพ C = 2, คะแนนคุณภาพ D = 1, คะแนนคุณภาพ E = 0 จากนั้นทำการกำหนดระดับคะแนนอีกครั้งโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 6 เกณฑ์การแปลความหมายผลการประเมินอภิมานตามมาตรฐานหลัก

มาตรฐานการประเมิน	เกณฑ์การแปลความหมาย				
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	แก้ไข/ปรับปรุง
ด้านการใช้ประโยชน์ (8)	32-29	28-23	22-16	15-8	7-0
ด้านความเป็นไปได้ (3)	12-11	10-8	7-6	5-3	2-0
ด้านความเหมาะสม (8)	32-29	28-23	22-16	15-8	7-0
ด้านความถูกต้อง (11)	44-40	39-31	30-22	21-11	10-0
รวมทุกมาตรฐาน (30)	120-108	107-84	83-60	59-30	29-0

การวิเคราะห์ผลคุณภาพรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามในแต่ละมาตรฐาน ใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสูงสุด (MAX) ค่าต่ำสุด (MIN) และร้อยละ (Percentage) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยแต่ละระดับ ดังนี้

- 3.50-4.00 หมายถึง คุณภาพรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีเยี่ยม
 2.50-3.49 หมายถึง คุณภาพรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีมาก
 1.50-2.49 หมายถึง คุณภาพรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดี
 .50-1.49 หมายถึง คุณภาพรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับพอใช้
 0-.49 หมายถึง คุณภาพรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับแก้ไข/

ปรับปรุง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ของรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามที่นำมาประเมินอภิमान เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรและนำเสนอโดยสถิติบรรยาย คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุดและการแปรผล

2. หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลระดับมาตรฐานในภาพรวมกลุ่มตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพรายตัวบ่งชี้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554, หน้า 59)

ตารางที่ 7 เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพรายตัวบ่งชี้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงคะแนน				ระดับคุณภาพ
5 คะแนน	10 คะแนน	20 คะแนน	100 คะแนน	
0.00-1.50	0.00-2.00	0.00-4.00	0.00-49.00	ต้องปรับปรุง
1.51-2.50	2.01-4.00	4.01-8.00	50.00-59.00	ควรปรับปรุง
2.51-3.50	4.01-6.00	8.01-12.00	60.00-69.00	พอใช้
3.51-4.50	6.01-8.00	12.01-16.00	70.00-89.00	ดี
4.51-5.00	8.01-10.00	16.01-20.00	90.00-100.00	ดีมาก

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามพื้นที่ตั้ง ระดับชั้นที่เปิดสอน ขนาดโรงเรียน ช่วงเวลาที่ได้รับการประเมิน และหน่วยประเมิน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

4. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อมูล นวัตกรรม หรือการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำเสนอข้อมูลนวัตกรรม หรือการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาด้วยการเรียงลำดับคะแนนผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของโรงเรียนในระดับ 20 อันดับแรก

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษา Best Practice ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2554 ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามจาก สมศ. ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 189 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีการศึกษา 2554 ซึ่งได้มาโดยการเลือกจาก โรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามทุกมาตรฐาน อยู่ในระดับดีมาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีคือแบบสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม โดยมีรายละเอียดข้อมูลดังนี้

แบบสัมภาษณ์ Best Practice การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศแล้วมาวิเคราะห์สร้างแบบสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติ สู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) โดยประยุกต์ใช้แนวความคิดของวชิราพร อัจฉริยโกศล (2550) มาเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์โดยมีประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการเรียนการสอน
3. ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาและแหล่งเรียนรู้
4. ด้านการวัดและประเมินผล
5. ด้านการบริหารจัดการ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

1. นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัยตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประเมิน เพื่อตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ให้มีความครอบคลุมเนื้อหาการสัมภาษณ์ทั้งหมด

2.1 ดร.สุเทพ ชิตขวงษ์

ผู้ช่วยเลขาธิการ

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 นางสาวสายสุรีย์พร เวะชาติ

ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

2.3 นายวรศักดิ์ วัชรกำธร

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ผอ. กลุ่มนิเทศ

ติดตามและประเมินผล สพม. 18

2.4 ดร.วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน

ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนันนภาศัพท์

2.5 นางสาวเวียน ดังคณาพร

ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านวังตะโก

3. นำแบบประเมินที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาทำการปรับแก้ตามคำแนะนำให้ถูกต้องเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกผ่านอยู่ในระดับดีมาก เพื่อเข้าสัมภาษณ์เก็บข้อมูลวิธีปฏิบัติสู่ ความเป็นเลิศ Best Practice ของการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม

2. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ ไปติดต่อขอความร่วมมือกับโรงเรียนที่จะเข้าทำการ สัมภาษณ์

3. ติดต่อนัดหมายเวลาเข้าทำการสัมภาษณ์

4. เข้าทำการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่นัดหมาย บันทึกข้อมูล บันทึกบทสนทนา ในการสัมภาษณ์

5. เมื่อได้ผลการสัมภาษณ์แล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล และสรุปการศึกษา Best Practice

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์จากสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัย ทำการสรุปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อแปลความ ตีความจากการจัดกลุ่มสาระตามหัวข้อการ สัมภาษณ์ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร, ด้านการเรียนการสอน, ด้านเทคโนโลยี การสื่อสารการศึกษา.

และแหล่งเรียนรู้, ด้านการวัดและประเมินผลและด้านการบริหารจัดการ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis)

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University